

El fiscal Requesens de Josep M.ª de Segarra

Dia: 1 Setembre. Escenari: Pavelló Municipal dels Esports

L'obra. L'èxit que obtingué Josep M.ª de Sagarra amb «El senyor Perramon», adaptació lliure de «L'avar», de Molière, l'ha temptat, sens dubte, a fer una altra versió, també lliure. Aquesta vegada ha escollit «El matrimoni», de Gògol. I l'ha batejada amb el nom de «El fiscal Requesens», i l'ha ambientada a la Barcelona de principis de l'actual segle, molt propensa a la caricatura.

L'obra original (que veiérem, anys enrera, al Casino per la companyia «Palestra» de Sabadell, per cert molt ben interpretada) és una joia del teatre còmic de Gògol, si bé de distinta tonalitat i de menys envergadura que «L'inspector», la seva obra mestra. Ens presenta la magistral pintura de l'etern indecis, de l'home sense caràcter, del conco empedreït, amb totes les seves inhibicions i els seus recels i vacil·lacions, dins l'ànima del qual lluita l'esperit gregari amb la por a una invasió de la seva intimitat i a un menyscapse dels seus hàbits i costums rutinaris. S'hi nota potser una certa influència de «El misantrop», de Molière, però tota l'obra respira la mordacitat, el sentit, de l'humor i els grans dols d'observació, que són les característiques més essencials del teatre gogolià.

Sagarra ha fet una adaptació força lliure per al públic d'avui, i sobretot per a cert públic de casa nostra. I l'ha vestida amb un llenguatge d'arrel popular, viu i plàstic, d'una gran eficàcia escènica, si bé, pel nostre gust, una mica xaró, i que alguns actors, almenys en aquesta representació que comentem, accentuaren encara més en forma constant i fins i tot incorrecta.

S'ha permès, novament, certes llicències. Les més remarcables les trobem a l'acabament de la comèdia. Endut pel seu desig d'agradar al gros públic, ha volgut que l'obra tingués el clàssic final feliç. El protagonista que, en l'obra original, s'escapa definitivament per la finestra per a no casar-se, en aquesta adaptació és sorprès per un municipal, com si fos un lladre que fuig, i finalment avergonyit de tanta reiterada indecisió, com un pollastre mullat, s'avé tot submis, però sense massa entusiasme, al matrimoni.

Així mateix, ha augmentat el nombre de pretendents i ha donat a la farsa un diàleg molt desembarassat, d'acord amb la condició de tararots dels personatges, convertits per Sagarra en uns perfectes ninots, molt a l'estil de Xavier Nogués, com ja digué el propi

Sagarra en l'autocrítica que féu de l'adaptació.

Els elements interpretatius.

Ja es pot comprendre que una obra d'aquest calibre és ideal per a un actor de les característiques de Joan Capri, que s'ha vingut especialitzant en el tipus d'home tímid i poca-coseta. El concepte que ens mereix el seu treball en general, ja l'exposàrem en el comentari que férem l'any passat, al n.º 502 del nostre setmanari. Només volem afegir que, en aquesta obra, pot fer remarcar encara més els seus dols de bon pallaso. (I consti que no usem aquest nom en cap sentit pejoratiu) Té dos monòlegs —l'inicial i el que clou la segona part— que li van com l'anell al dit per a lluir-se totalment, perquè a més a més d'adaptar-se al seu personal estil, estem convençuts que Capri col·labora llavors amb l'autor, tot afegint-hi diverses coses de la seva collita, ben amanit amb la seva mímica i tics peculiars, massa repetits i coneguts però. En una paraula, continua essent el Capri de sempre. Qui l'ha vist una vegada, ja pot plegar.

Montserrat Carulla féu una Rosalia Quatre-cases molt ajustada al tipus de noia cursi, que sols desitja casar-se, sigui amb qui sigui. Sabé ésser irò-

nica i caricaturesca, dins l'estudiada i necessària afectació del personatge, reblert d'aquelles indecisions i d'aquells rubors tan propis de les jovenetes de començaments de segle. Carme Molina matisà bé el paper de dona esqueixada i ordinària que vol presumir de fina, i que només viu dels embolics dels pretendents i de les noies casadores. La veterana Josefina Tapias molt esvaïda en el paper de la tia Ursula. La resta dels intèrprets, força ajustats a llurs comesos, si bé (posem Joan Estivill, per exemple) amb una declamació bastant antiquada i fora de to, i amb una escola un xic de teatre vell, que cal bandejar definitivament

En general, a l'obra se l'imprimí un to vodevilesco, completament innecessari. Creiem que la culpa fou més dels actors que no pas del propi autor (I és que hi ha artistes que es creuen que actuar fora de Barceloua vol dir anar a pagès. I això, a més a més d'un gros error, és una falta d'atenció imperdonable.)

La presentació, a excepció del vestuari, molt pobre i atrotinada. Potser podem admetre, com a excusa, el reduït escenari improvisat al Pavelló. Discreta només la direcció a càrrec d'Antoni Chic.

Alcoba Nupcial, de Jean de Hartog

L'autor. Jan de Hartog va néixer a Haarlem (Holanda) l'any 1914. És fill d'un professor de filosofia. Des dels deu anys començà a navegar per la mar del Nord i en els vaixells de pesca del Zuiderzee. Un accident l'obligà a renunciar a la seva vocació marinera i entrà al cos de policia del port d'Amsterdam. Llavors començà a escriure narracions de temes nàutics. L'any 1943 marxà a Anglaterra, on es casà amb una filla de J. B. Priestley, el famós autor de «La herida del tiempo», i s'establí a l'illa de Wight. Les seves obres teatrals, escrites la majoria en francès i anglès, han obtingut gran èxit arreu del món i han estat traduïdes al castellà, a l'italià i a l'alemany. Destaquem «Maitre après Dieu» i «Mort d'un rat». Els seus temes preferits són la mar i la guerra. Té escrites també algunes novel·les («Mary», «La mer per due» i «Stella», de la qual es féu la pel·lícula «La llave», que dirigí Carol Reed i interpretà Sofia Loren).

L'obra. «Alcoba nupcial» es representà, anys enrera, a Barcelona, amb el títol de «Historia de un matrimonio». Dins la temàtica general de l'autor que hem esmentat abans, constitueix una excepció. És una obra sense complicacions, amable i plena de recursos. I són ben perceptibles les característiques essencials de tota la producció d'Hartog: realisme, simplicitat i emoció.

Amb tan sols dos personatges (el tercer es limita només a fer de narrador i serveix de lligam dels diferents moments escènics) Hartog ha construït una obra entretinguda, sense truculències ni complexos, avui dia tan de moda i alhora tan suats. Amb agudeses d'observació i finor psicològica, barrejades amb les seves puntes d'humor, Hartog ha aconseguit que se'ns faci interessant una història senzilla, explicada en to menor, sense escarafalls. Perquè «Alcoba nupcial» ens fa conèixer la petita, i alhora gran, història d'un